

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (XIII) voor het jaar 2012 (33000-XIII)**.

(Zie vergadering van 14 december 2011.)

De voorzitter:

Het amendement-Schaart (stuk nr. 9) is ingetrokken.
Ik stel vast dat daarmee wordt ingestemd.

De fractie van D66 heeft verzocht om afzonderlijke stemming over beleidsartikel 18 op de departementale begrotingsstaat.

Ik stel vast dat daarmee wordt ingestemd.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

Mevrouw **Thieme** (PvdD):

Voorzitter. Ik leg twee stemverklaringen af. De eerste gaat over het amendement op stuk nr. 149. Wie een einde wil maken aan de bio-industrie zal het welzijn van dieren wettelijk moeten borgen. Overheidsgeld moet worden gebruikt voor de broodnodige omschakeling naar andere huisvestingssystemen en naar vermindering van de vee-stapel. Wettelijke en werkelijke bescherming van dieren in plaats van investeringen in vrijblijvende private keurmerken, hoe goed bedoeld ook. Daarom zal mijn fractie tegen het amendement op stuk nr. 149 van D66 stemmen, dat is medeondertekend door het CDA, voor financiering van het Beter Leven-keurmerk.

Tot slot een stemverklaring over de begroting van het ministerie van EL&I als geheel. Nu wij moeten vaststellen dat er nooit eerder een zo verwoestende begroting is geweest voor de Nederlandse natuur, een begroting die dieren geen enkel uitzicht biedt op een verbetering van hun erbarmelijke leefomstandigheden, waar de belangen van de kwetsbaarsten worden geofferd op het altaar van de kwakkelende economie, kan mijn fractie niet anders dan tegen de Landbouwbegroting stemmen.

In stemming komt het amendement-Koppejan c.s. (stuk nr. 11, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, het CDA en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 11 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Koppejan c.s. (stuk nr. 10).

De voorzitter:

Ik constateer dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Verhoeven (stuk nr. 6, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdD, D66 en de ChristenUnie voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 6 voorkomende gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Vliet/Koppejan (stuk nr. 148).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de SGP, de ChristenUnie, het CDA en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het amendement-Van Veldhoven c.s. (stuk nr. 149).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, de SGP en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Wiegman-van Meppelen Scheppink (stuk nr. 93).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, de SGP en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Van Gerven (stuk nr. 94).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66 en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Snijder-Hazelhoff/Koopmans (stuk nr. 95).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, het CDA en de PVV voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Thieme

In stemming komt het amendement-Koopmans/Dijkgraaf (stuk nr. 97, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de SGP, de ChristenUnie en het CDA voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 97 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Veldhoven (stuk nr. 98, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66 en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 98 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Gerven (stuk nr. 145, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks en D66 voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 145 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Van Gerven (stuk nr. 146, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks en D66 voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 146 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Wiegman-van Meppelen Scheppink (stuk nr. 88).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, de SGP en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Van Veldhoven (stuk nr. 99).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66 en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige

leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-El Fassed (stuk nr. 100).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komen de amendementen-Koopmans (stuk nrs. 91, I en II).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de SGP, de ChristenUnie en het CDA voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Jacobi/Koopmans (stuk nr. 140, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks, D66, de SGP, de ChristenUnie, het CDA en de PVV voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 140 voorkomende gewijzigde amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Van Gerven (stuk nr. 147).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdD, de PvdA, GroenLinks en D66 voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De voorzitter:

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Voorzitter. Ik sta hier vandaag zowel namens de fractie van de ChristenUnie als die van D66. Dit kabinet zet in op een disproportionele bezuiniging op natuur en op decentralisatie van het natuurbeleid. Laat het heel helder zijn; dat is niet onze keuze. De pijn ligt vandaag echter niet bij de inhoud, maar bij de financiën. Volgens een aantal provincies zijn er te grote financiële onzekerheden in het natuurakkoord. Wie betaalt de 180 mln. voor hydrologische maatregelen? Is er voldoende geld voor beheer? Wie betaalt de kosten van de herstelmaatregelen? IPO-onderhandelaar Munniksma trok zijn handen af van het akkoord,

Van Veldhoven

omdat de staatssecretaris het maar steeds verder bleef uitkleden. Door de oppositie zijn moties en amendementen op de begroting ingediend om het akkoord te verbeteren. Deze zijn zojuist allemaal verworpen. De staatssecretaris zei altijd: de provincies tekenen allemaal, of er is geen akkoord. Nu zegt hij: wie voor stemt, krijgt alsnog geld uit het akkoord. Stuur hij nu werkelijk aan op ongelijke behandeling van de provincies? Past dat wel in het kader van behoorlijk bestuur? Zo zou ik de collega's aan de overkant bijna vragen. Er is een zeer onduidelijke situatie ontstaan. Als wij voor artikel 18 stemmen, weten wij eigenlijk niet waar wij voor stemmen. Daarom kunnen wij vandaag geen steun geven aan dit artikel van de landbouwbegroting. Wij roepen de staatssecretaris op, om bij de voorjaarsnota wel met een deugdelijk pakket te komen.

De voorzitter:

Een stemverklaring is een stemverklaring. Wij moeten proberen niet de rand te overschrijden van de heropenning, want dan hebben wij een probleem. Dat zeg ik in het algemeen.

Mevrouw Jacobi (PvdA):

Voorzitter. Nu alle substantiële amendementen voor de financiering van het grote tekort voor het beheer van onze natuur en ons landschap zijn weggestemd, is er uiteindelijk sprake van een bezuiniging van ruim 70%. Onze natuur en ons landschap zijn kwetsbaar en verdienen bescherming door de overheid. Natuur en landschap verdienen goed rentmeesterschap, van generatie op generatie. Door deze bezuinigingen verloederen onze natuur en ons land. Vanaf 1 januari worden vele gebieden verkocht, met een totale oppervlakte van de provincie Utrecht, met mogelijk resultaat dat er vele hekken omheen komen te staan. Mensen moeten straks entree betalen voor een boswandeling op zondagmiddag. Paden worden niet meer onderhouden en veel mensen verliezen hun werk in het natuur- en landschapsbeheer. Er wordt immers meer dan 70% bezuinigd. De PvdA-fractie vindt deze bezuinigingen onverantwoord en zal daarom tegen artikel 18, het onderdeel Natuur, van de begroting van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie stemmen.

(geroffel op de bankjes)

De heer Grashoff (GroenLinks):

Voorzitter. De begroting natuur, onderdeel van de begroting van EL&I, is verregaand uitgekleeft. Korting tot 70% op de budgetten is buitenproportioneel en getuigt van ongegeneerd revanchisme op al degenen in Nederland die zich de afgelopen decennia hard hebben gemaakt voor natuurwaarden in dit dichtbevolkte land. Intussen ligt het door staatssecretaris Bleker afgedwongen natuurakkoord met de provincies aan flarden, gelukkig. Zelfs de provincies die wel bereid waren om te tekenen, weten niet waar zij aan toe zijn. De interpretatie van het akkoord is volstrekt onduidelijk en wordt door de staatssecretaris achteraf nog eens in zijn voordeel uitgelegd. Deze begroting kan zo niet worden vastgesteld. Dat kan pas als er een echt en eerlijk akkoord ligt met de provincies. De fractie

van GroenLinks stemt daarom tegen de natuurbegroting zoals verwoord in artikel 18 van de begroting EL&I.

(geroffel op de bankjes)

In stemming komt artikel 18.

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, het CDA en de PVV voor dit artikel hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van het amendement-Koppejan c.s. (stuk nr. 10), de amendementen-Koppejan c.s. (stuk nrs. 11, I en II), de amendementen-Koopmans (stuk nrs. 91, I en II), het amendement-Snijder-Hazelhoff/Koopmans (stuk nr. 95), de gewijzigde amendementen-Jacobi/Koopmans (stuk nrs. 140, I en II) en het amendement-Van Vliet/Koppejan (stuk nr. 148).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de VVD, de SGP, de ChristenUnie, het CDA en de PVV voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de PvdD ertegen, zodat het is aangenomen.